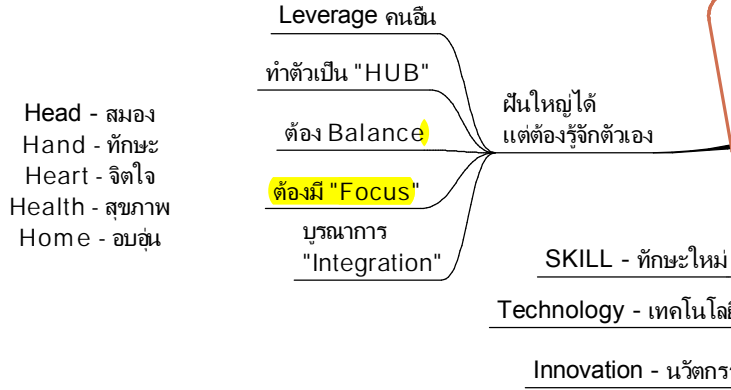
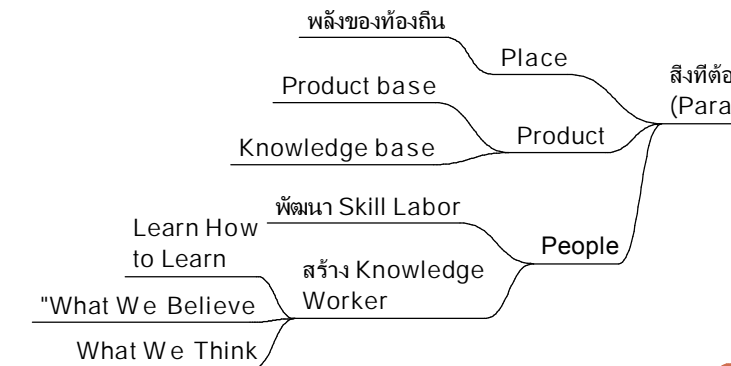
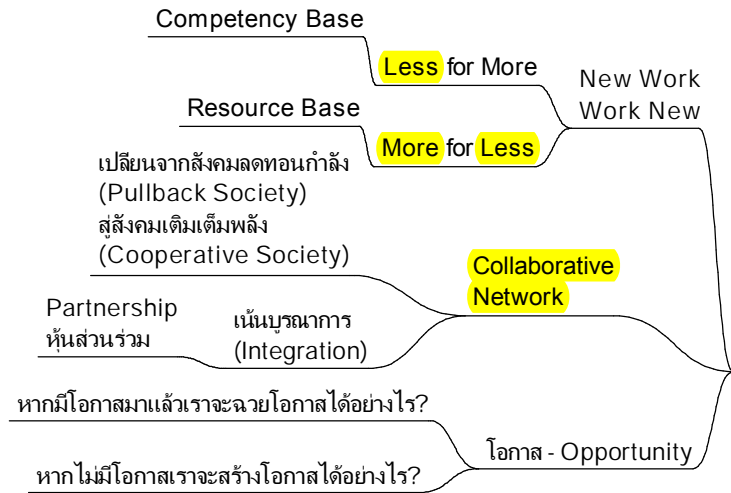
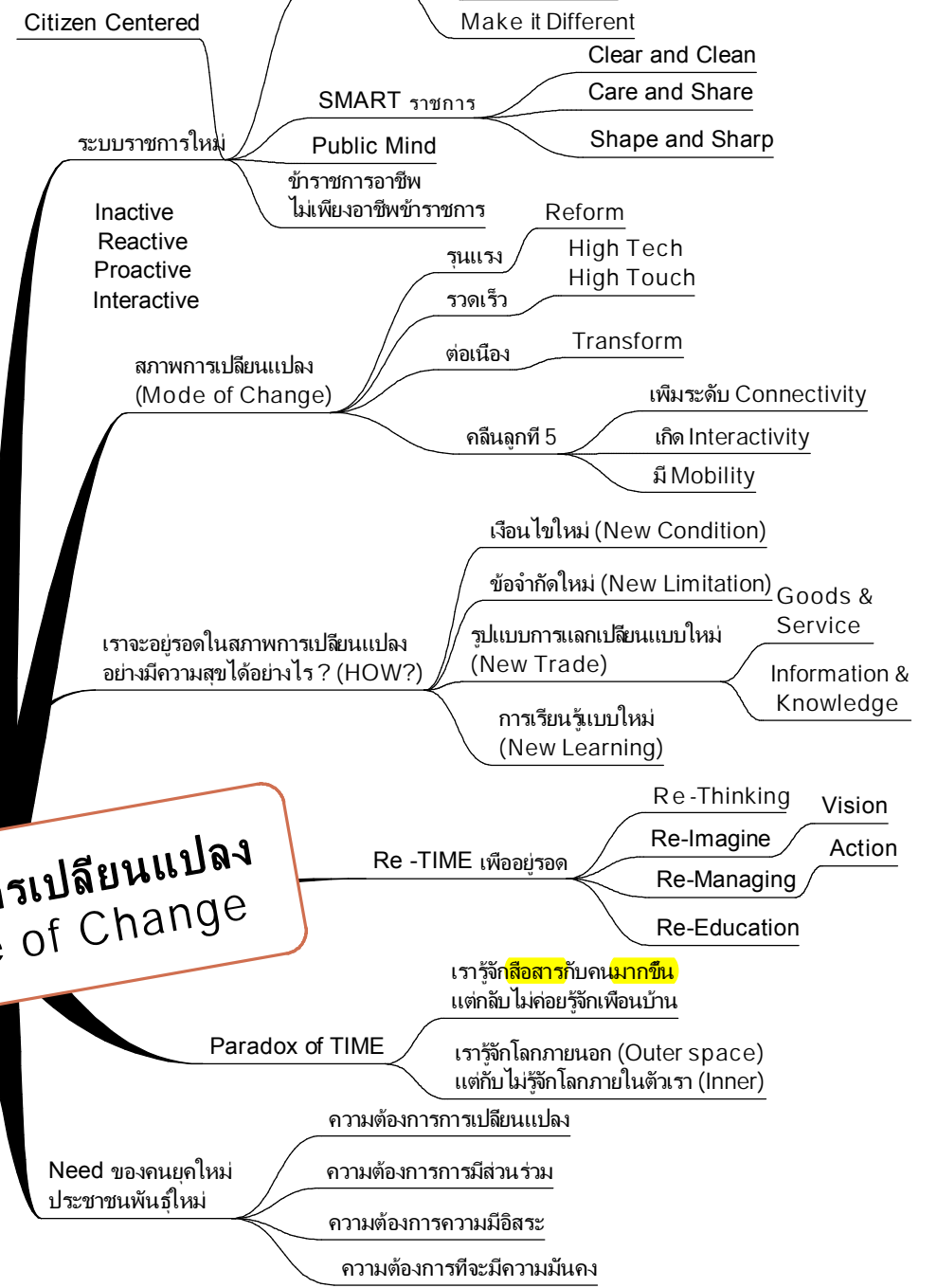
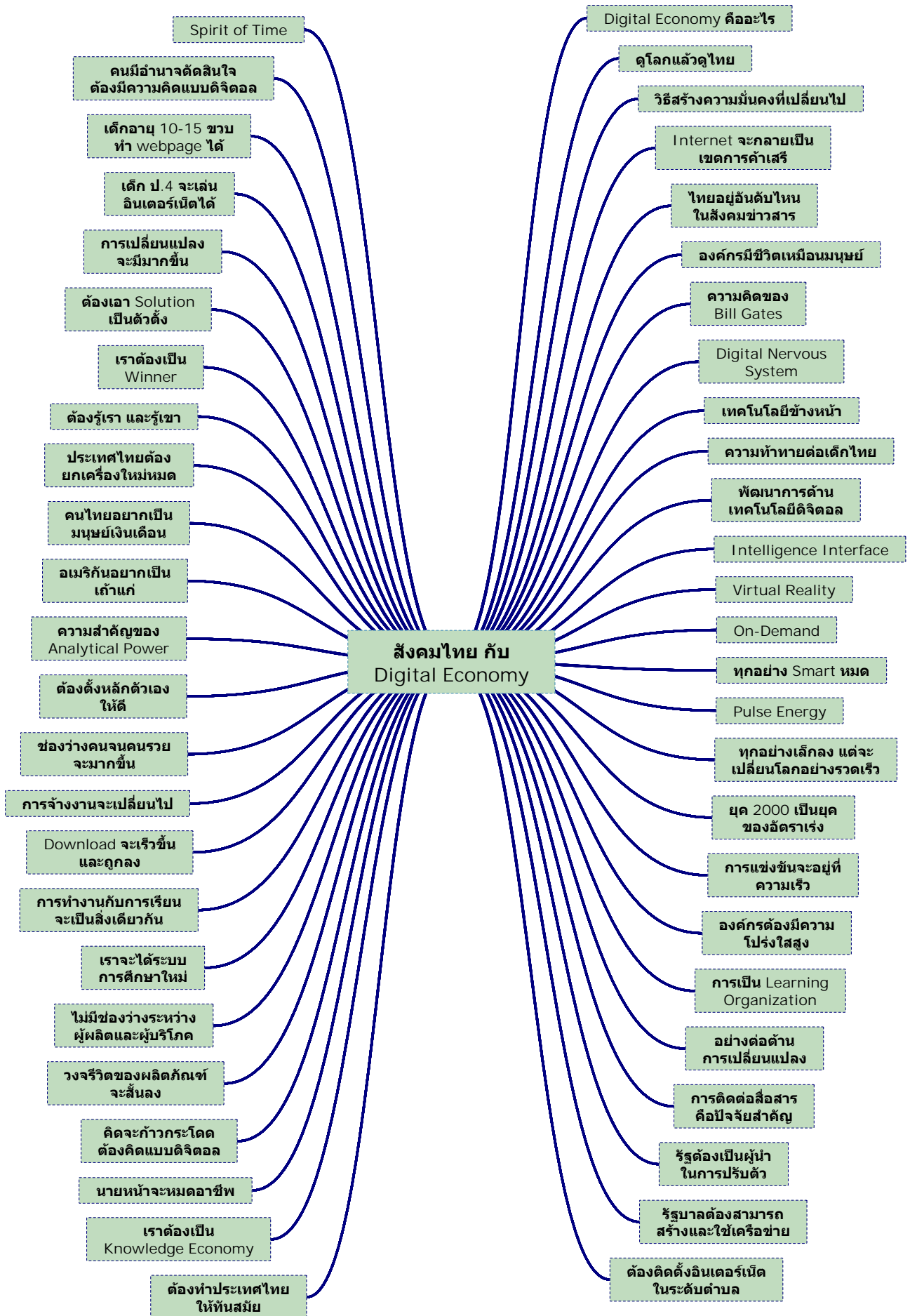

เอกสารประกอบการบรรยายพิเศษ การพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้
 ภก.ประชาสวรรณ แสนภักดี www.prachasan.com
 อังอิงกรอบแนวคิดจาก : THAILAND STAND-UP ดร.สุวิทย์ เมษินทรีย์

อย่างก้าวแห่งการเปลี่ยนแปลง
The Dance of Change

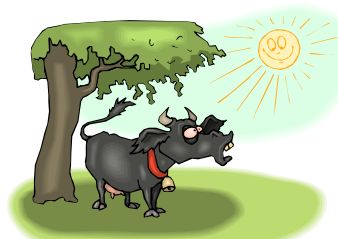

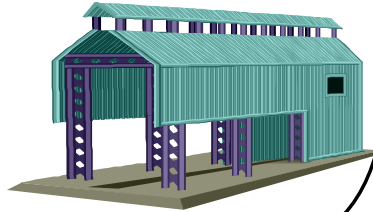
ผู้นำต้องทันการเปลี่ยนแปลง เข้าใจยุคสมัยเพื่อทำตัวให้ถูก

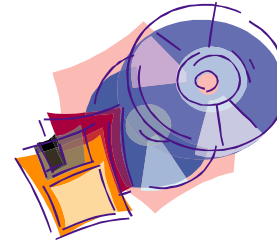
ยุคของการล่าสัตว์
และเก็บหาอาหาร

ยุคเกษตรกรรม

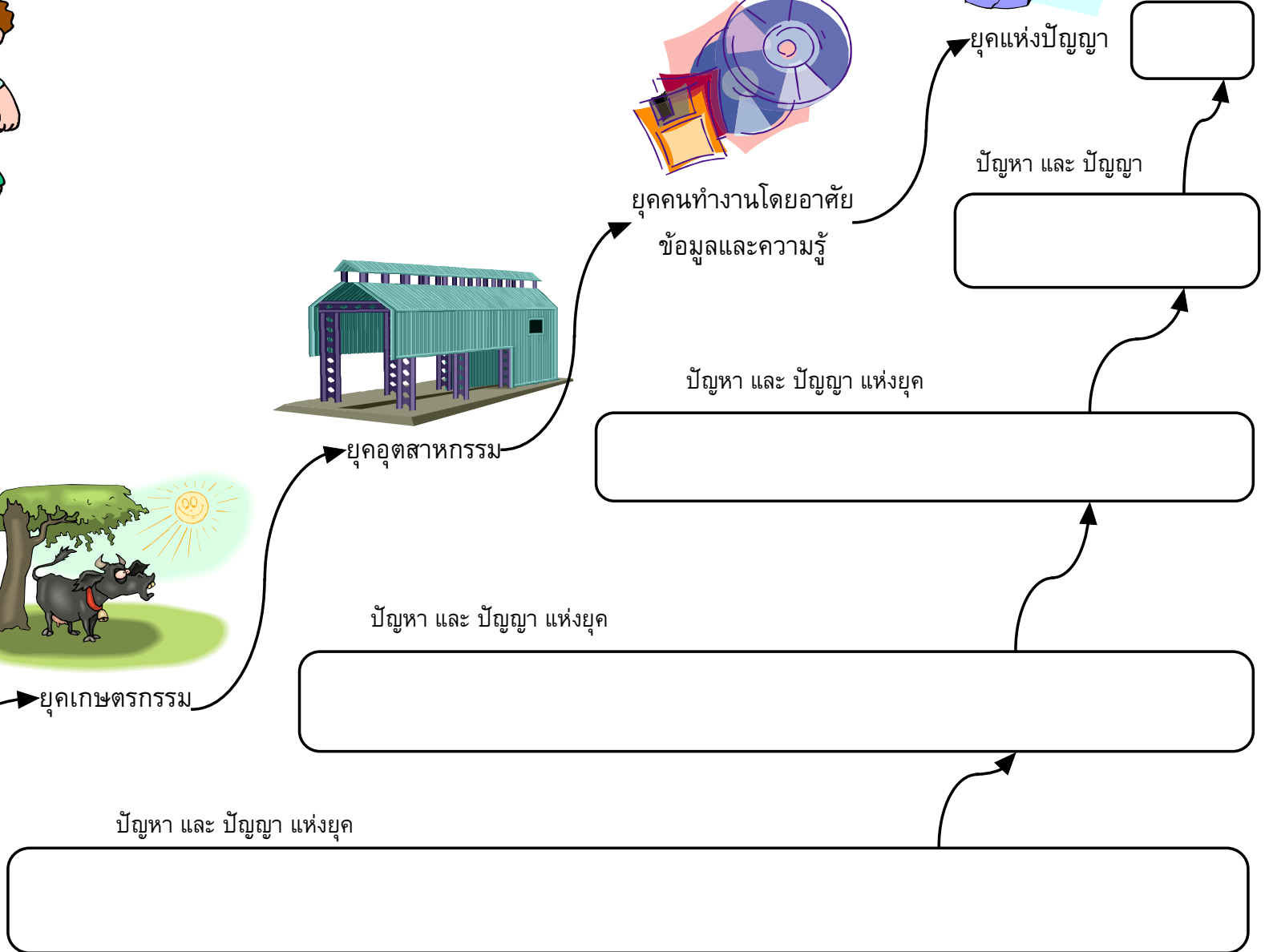
ยุคอุตสาหกรรม

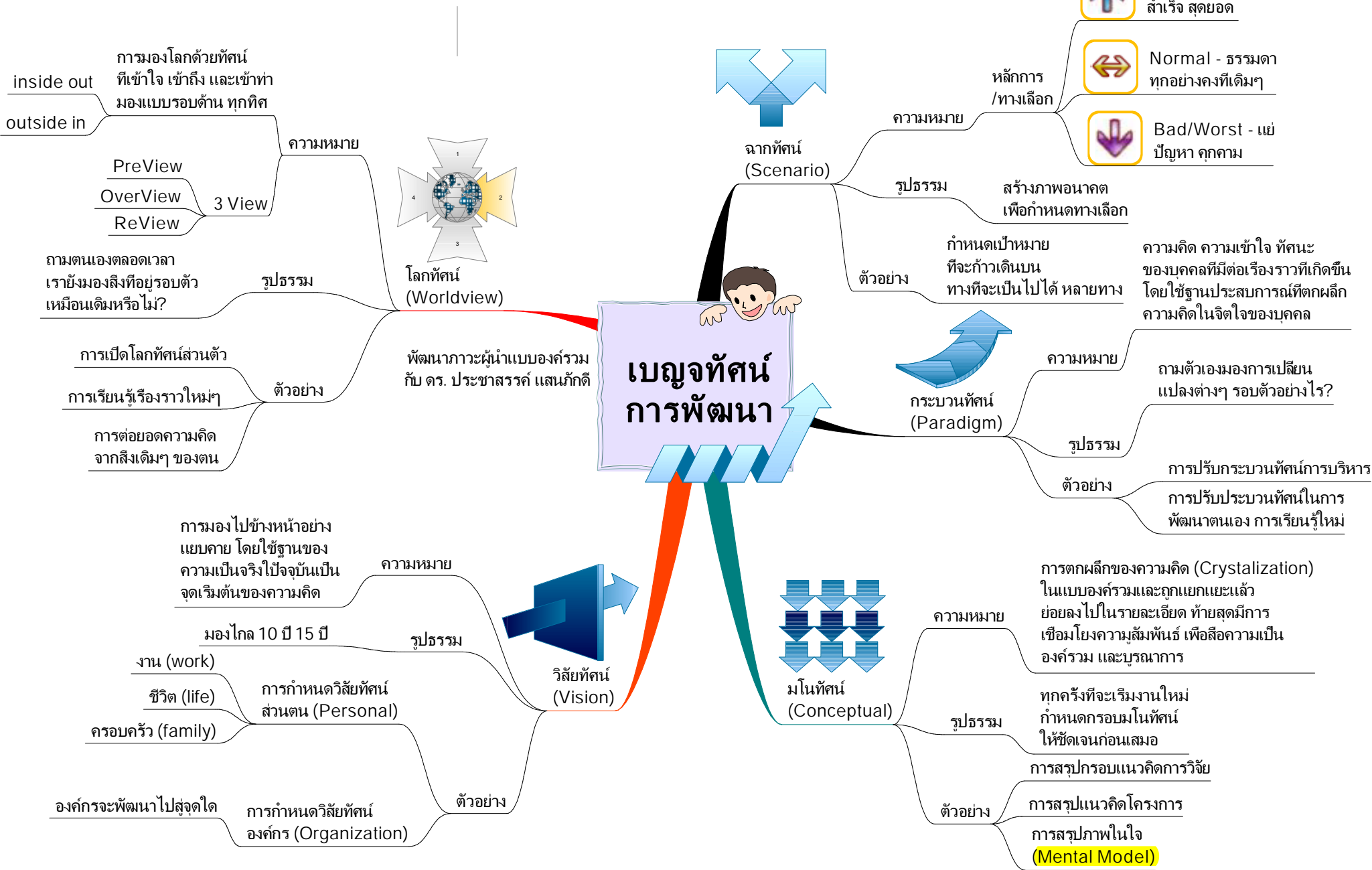

ยุคคนทำงานโดยอาศัย
ข้อมูลและความรู้

ยุคแห่งปัญญา

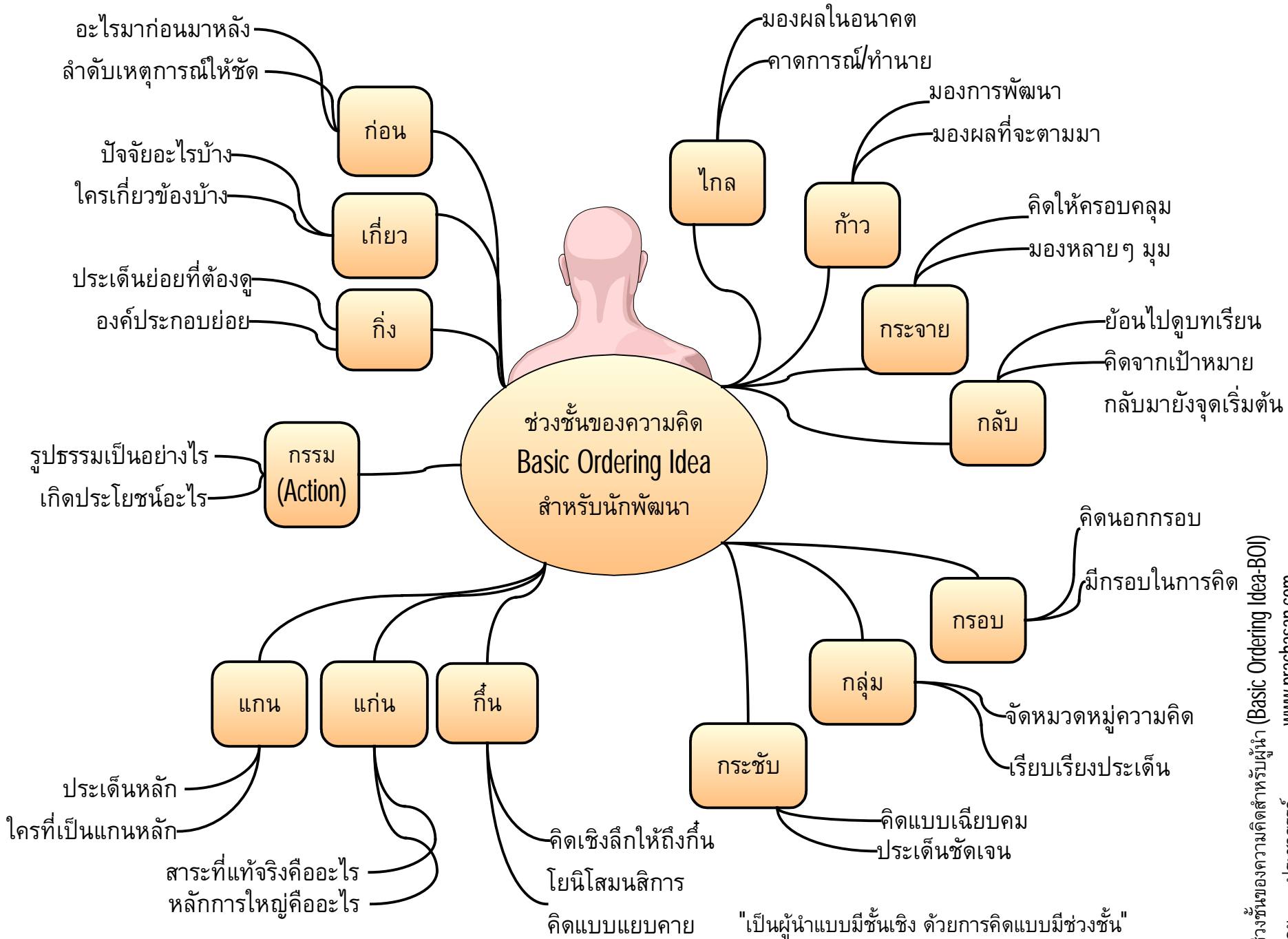

Best - ดีเยี่ยม
สำเร็จ สุดยอด

Normal - ธรรมดา
ทุกอย่างคงที่เติมๆ

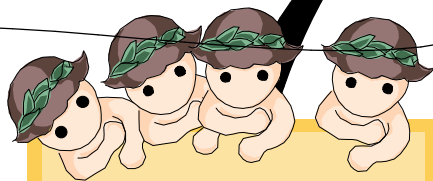
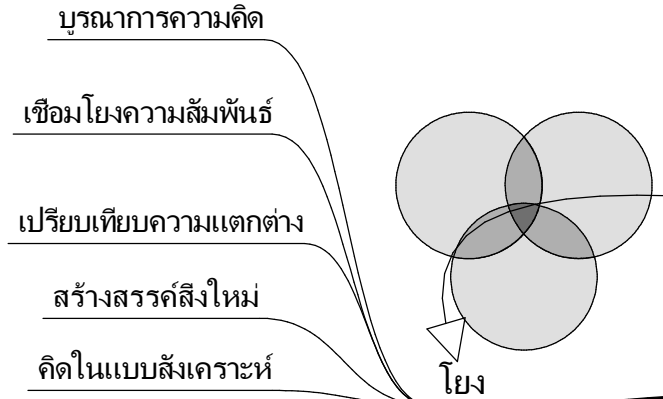
Bad/Worst - แย่
ปัญหา คุกคาม

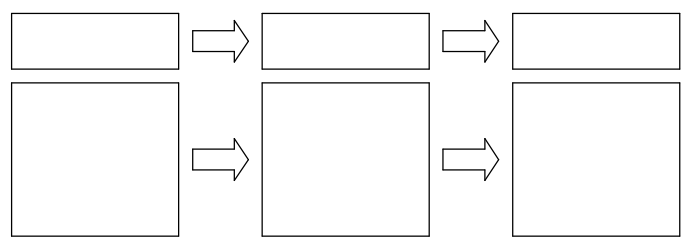
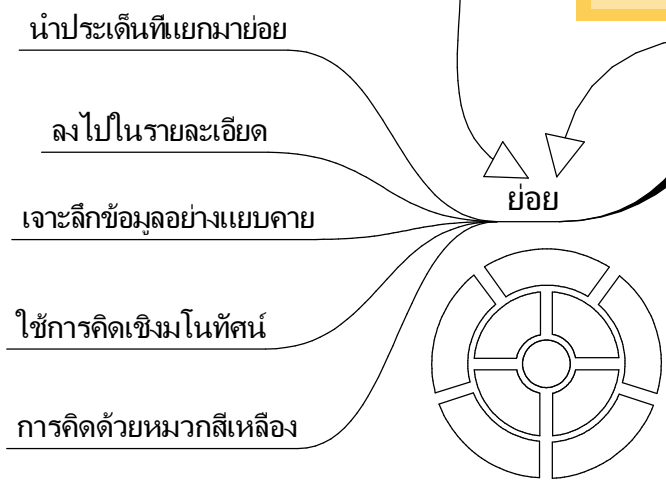
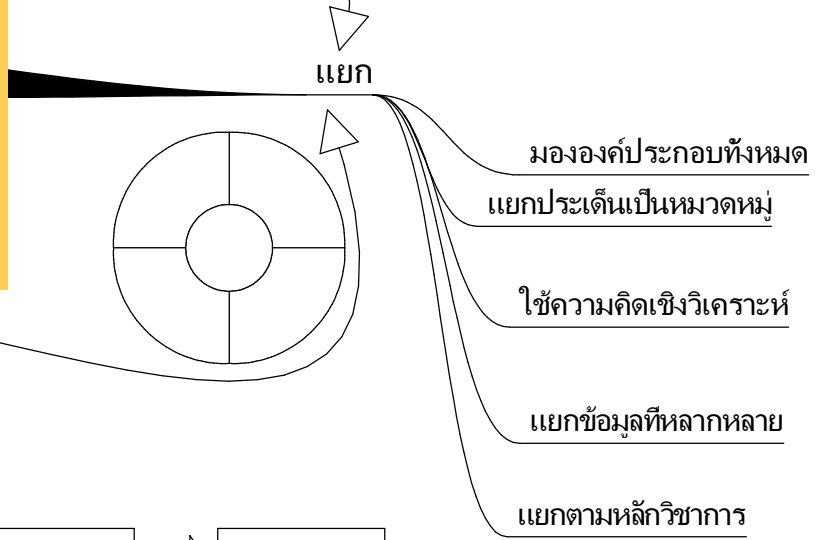
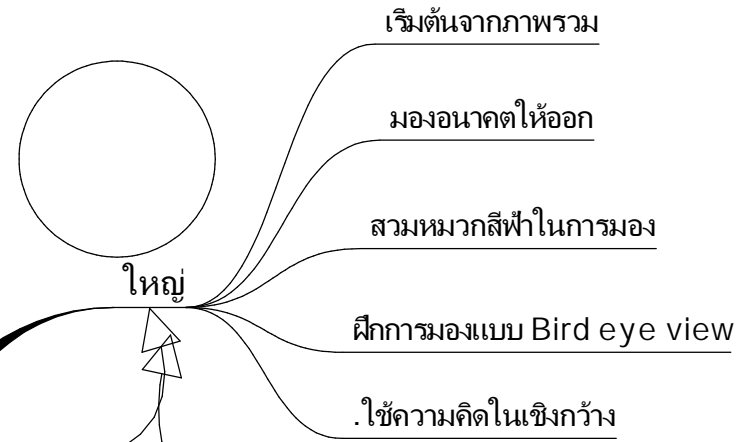
ช่วงชั้นของความคิดสำหรับผู้นำ (Basic Ordering Idea-BOI)
 โดย . ประชาสารัตถ์ www.prachasan.com

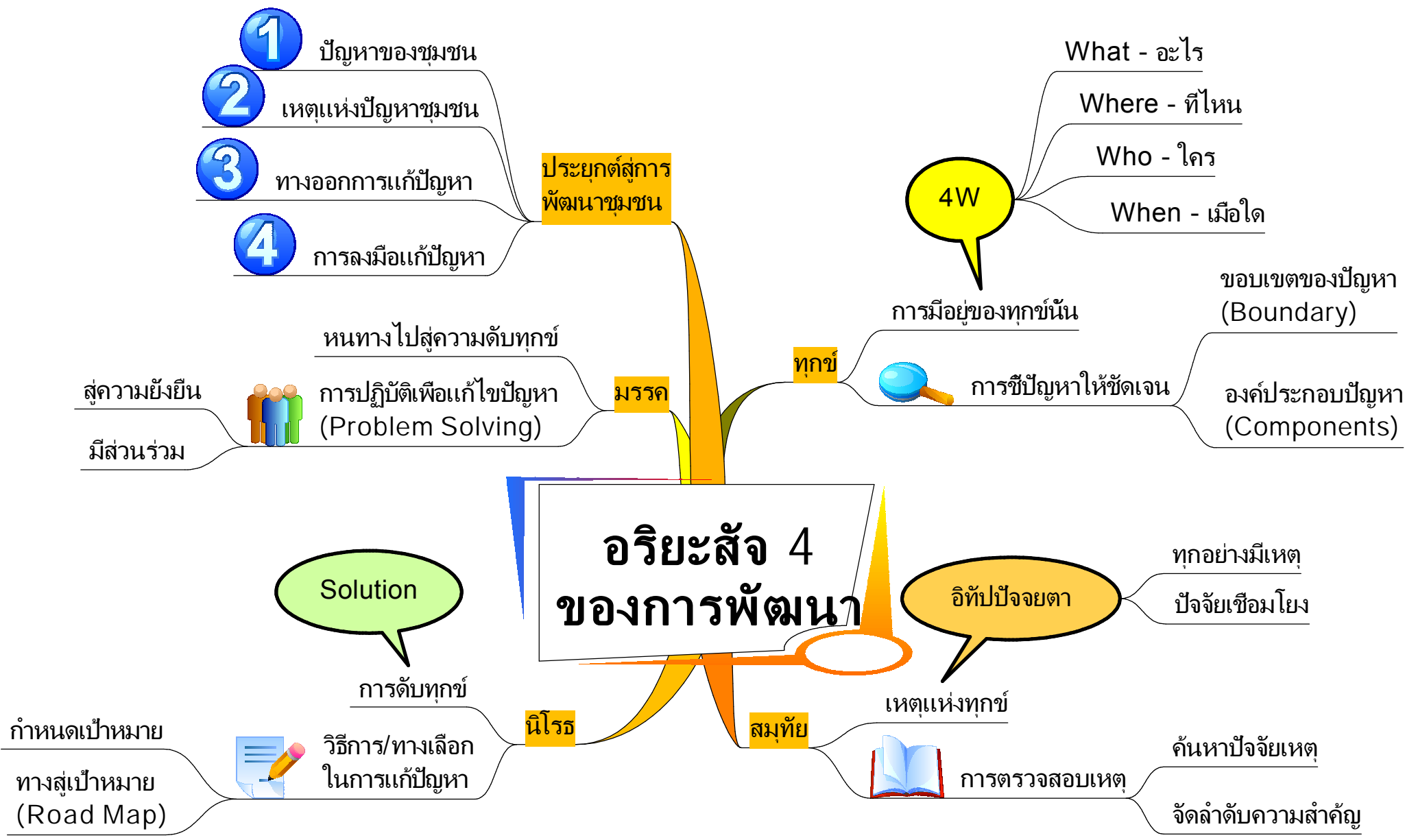
คิดนอกกรอบแต่มีกรอบในการคิด

หลักการจัดการความคิดด้วย 4 ยอ
โดย เกสัชกร ดร. ประชาสรรค์ แสนภักดี

**หลักการคิด
ด้วยมิติ 4 ยอ
(ดร. ประชาสรรค์)**

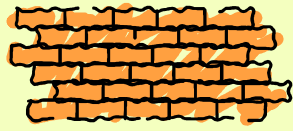

อริยะสี่ 4 กับแนวคิดการพัฒนา เอกสารประกอบการบรรยาย แนวคิดชุมชนยั่งยืน ดร. ประชาสรรค์ แสนภักดี

เป็นผู้นำต้องคลำช้างให้ครบทั้งตัว

Leaders see ways

คลำด้านข้าง
เข้าใจว่าเป็นกำแพง

1. กำแพง

5. พัด

คลำที่หู
ดูคล้ายพัด

2. ทวน

คลำที่หางอน
เข้าใจว่าทวน

3. งู

คลำที่วงม้วน
เปรียบได้ตั้งงู

Oak Cork
(Quercus Occidentalis)

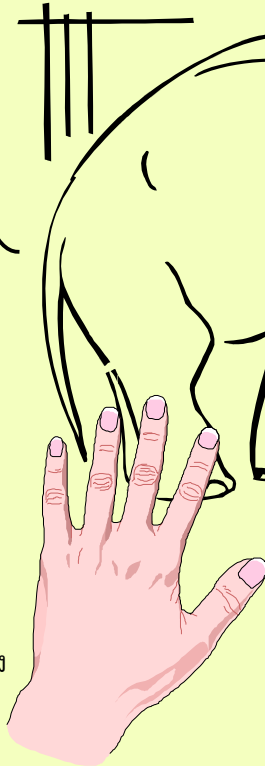

4. ต้นไม้

คลำที่เข่า
นึกไปคล้ายต้นไม้

คลำได้หาง
ข้างก็คล้ายเชือก

6. เชือก

การนำหลักการไปใช้ในชีวิตจริง

1. คิดเชิงระบบ (System thinking) เพื่อเชื่อมโยงระบบย่อยเข้าด้วยกัน
2. เป็นบุคคลองค์รวม (Holistic person) สุขภาพการทำงาน ครอบคลุม ต้องไม่แยกส่วน
3. เปรียบข้างคือทีมงาน (TEAM) มันจะต้องอาศัยหลายส่วนประกอบก็คือ หลายคน หลากความสามารถ
4. ตามอดได้ แต่ใจอย่างบอด สิ่งที่จะทำให้ผู้นำไม่เป็นเหมือนตามอดคลำข้างก็คือ การเรียนรู้ตลอดเวลา (Learning) จะทำให้ผู้นำพร้อมที่จะปรับกรอบคิดของตัวเอง ไม่ติดกรอบเดิมๆ ของตนเอง

แนวคิดสำหรับผู้นำ : การจะเป็นผู้นำต้องฝึกมองภาพรวม (the whole) มองรอบด้าน ไม่ด่วนสร้างภาพในใจแล้วสรุปเพียงเพราะได้ยิน ได้เห็น ควรจะฟังด้วยใจ เห็นด้วยปัญญา การด่วนสรุปอะไรที่ยังไม่ได้ศึกษาอย่างเข้าใจ มันจะนำพาผู้นำไปสู่การตัดสินใจที่ผิดพลาด ซึ่งส่งผลต่อคนรอบข้าง เอกสารประกอบการบรรยาย การพัฒนาภาวะผู้นำ (Leadership Development) เกสัชกร ดร. ประชาสรรค์ แสนภักดี ศูนย์ฝึกอบรมภูมิปัญญาสู่สากล

การพัฒนาอย่างยั่งยืน Sustainable Development

การพัฒนาที่ยั่งยืน พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต)
Mapping โดย เกษัชกร ประชาสารณ์ แสนภักดี
www.prachasan.com

มนุษย์

เน้นมนุษย์เป็นศูนย์กลาง
ของการพัฒนา

มุ่งให้การศึกษาและปัจจัยเกื้อหนุน
เพื่อช่วยให้ทุกชีวิตเข้าถึงความมั่งคั่ง

เป็นจุดเริ่มต้นของระบบความสัมพันธ์
ระบบใหญ่ซึ่งเป็นจุดหมายสูงสุด

ทรัพยากรมนุษย์ เป็นทุนปัจจัย
ที่พึงได้รับการพัฒนา

- สุขภาพดี
- ขยันอดทน
- รับผิดชอบ
- มีฝีมือ ความรู้
ความสามารถ
- เชี่ยวชาญ

Economy ต้องคู่กับ Ecology
Development ต้องคู่กับ
Environment

เราเป็นส่วนหนึ่ง
ของธรรมชาติ

ใช้ชีวิตให้สอดคล้อง
กับธรรมชาติ

ต้องมองใหม่ มนุษย์ไม่แยกส่วน
จากธรรมชาติ

ธรรมชาติ

เลิกเอาชนะธรรมชาติ

มนุษย์ต้องเสริมสร้างธรรมชาติ

ไม่ทำลาย

เข้าใจกฎธรรมชาติ

ความสัมพันธ์

"Sustainable development is development that meets the needs
of the present without compromising the ability of future
generations to meet their own needs"
by UN Commission on Environment and Development

สังคม

- ระบบย่อยต้องประสาน
กลมกลืน สอดคล้อง
    - ไม่แยกส่วน
    - บูรณาการ
ร่วมส่วน
  - ระบบการเมือง
    - มีส่วนร่วม
  - ระบบเศรษฐกิจ
    - รากหญ้า
  - ระบบบริหาร
- เอื้อให้เกิดบรรยากาศการพัฒนา

เอื้อให้คนที่แตกต่าง
ไม่ถูกละเมิดสิทธิ

ไม่ทำลายธรรมชาติ

แก้ปัญหาพลังงาน

ไม่สร้างของเสีย

เพื่อกำจัดของเสีย

ขยะ

น้ำเสีย

เทคโนโลยี

พัฒนาเทคโนโลยี
เพื่อแก้ปัญหา

พัฒนาและพึ่งตนเอง
ทางด้านเทคโนโลยี

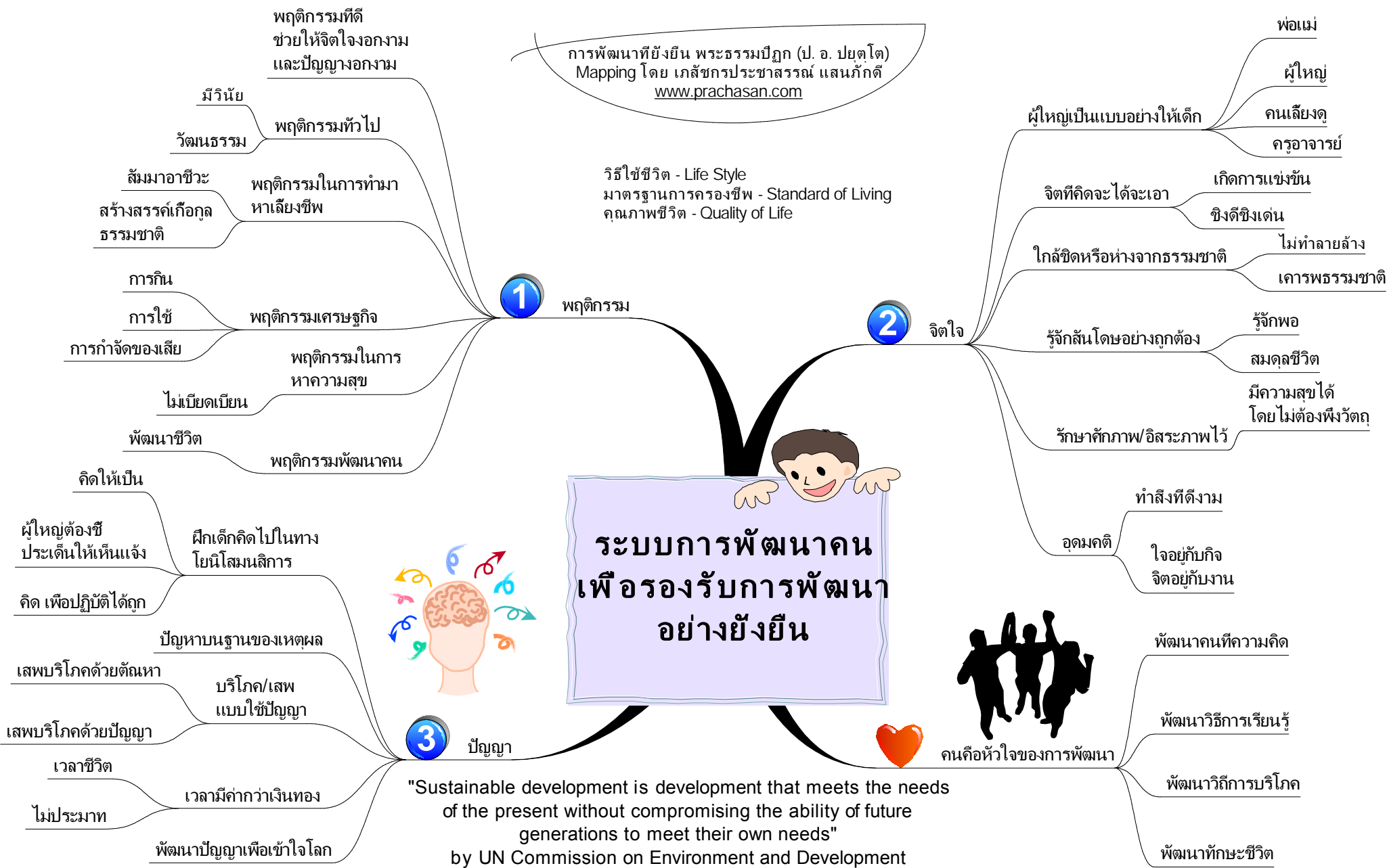
คนต้องใช้เทคโนโลยี
บนฐานคิดใหม่

ส่งเสริมการวิจัย
และพัฒนา

ลดการพึ่งกระแสหลัก

มีสติ
โยนิโสมนสิการ

ไม่ทำลายภูมิปัญญา

การพัฒนาชุมชนแบบจัดการ ดร.สัญญา สัญญาวิวัฒน์ Mapping โดย เกษียรประชาสรรค์ แสนศักดิ์ www.prachasan.com

เป้าหมาย

สิ่งที่ต้องพัฒนา

หลักการช่วยกันคิด (Non-Directive method)

หลักการพัฒนาชุมชนแบบจัดการ

หลักการจัดการ

- คนพัฒนา
  - คนที่มีคุณภาพ
    - วัดจากระสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่
    - วัดจากสภาพอนามัย
    - วัดจากการมีส่วนร่วมทางการเมือง
  - คนที่มีคุณธรรม
    - พูดดี
    - ความดี
    - ทำดี
  - คนที่มีความสงบสุข
    - อยู่กับจริยธรรม

- ชุมชนเข้มแข็ง
  - เป็นชุมชนเรียนรู้ (Learning organization)
    - การวางแผน (Planning)
  - เป็นชุมชนที่รู้จักจัดการตนเอง (Community Management)
    - การจัดกระบวนการ (Organizing)
  - เป็นชุมชนที่มีจิตวิญญาณ (Spirituality)
    - การลงมือหรือดำเนินการตามแผน (Implementing)
  - เป็นชุมชนที่มีสันติภาพ (Peaceful)
    - การประเมิน (Evaluation)

- ความสุขของทั้งคนและชุมชน
  - ด้านสังคม (Social)
    - คน
    - การศึกษา
    - รูปธรรม
      - ครอบครัว
      - ความเชื่อ
  - ด้านเศรษฐกิจ (Economic)
    - นามธรรม
      - ค่านิยม
      - บรรทัดฐาน
      - ทางสังคม
  - ด้านการเมือง (Politic)
  - สิ่งแวดล้อม (Environment)

- หลักการ PAR
  - หลักการพึ่งตนเอง (Self-reliance)
    - Technology
    - Economic
    - Resource
    - Mental
    - Socio-culture

- หลักการ BAN
  - Balance
    - รักษาสสมดุล
    - การพึ่งตนเอง
  - Ability
    - สร้างพันธมิตร
  - Networking
    - ทำงานเป็นทีม

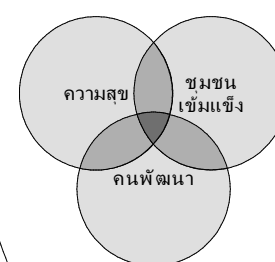
บทสรุป

ลักษณะเด่นของการพัฒนาแบบจัดการ

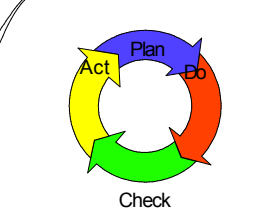
- การพัฒนาที่มุ่งผลความยั่งยืน
- มุ่งการให้ชุมชนจัดการตนเอง
- พัฒนาแบบพหุภาคีมาจากหลายหน่วยงาน
- ชุมชนดำเนินการพัฒนาเอง
- การพัฒนาให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการ

ข้อดี/ข้อด้อย

- ข้อดี
  - ชาวบ้าน/ชุมชนเป็นตัวของตัวเอง
  - ชาวบ้านชุมชนรู้ปัญหาและแก้ปัญหของตน
  - ชาวบ้าน/ชุมชนเลือกพันธมิตรการพัฒนาของตน
  - ชุมชนใช้ภูมิปัญญาของตน
  - ชาวบ้านขาดผู้นำที่มีบารมี
- ข้อด้อย
  - รวมตัวกันยาวนานยาก
  - การจัดการตนเองต้องการความรู้ ความอดทน
  - ทำงานพหุภาคีประสานงานยาก

วิธีการพัฒนาแบบจัดการ

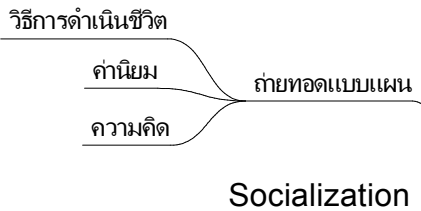

หลักการจัดการ

- การรู้จักตนเอง
- การส่งเสริมการศึกษาอบรม
- การสร้างกลุ่มช่วยตนเอง

ชุมชนนิยม : ฝ่าวิกฤตชุมชนล่มสลาย ศ.ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์
 Mapping โดย เกษัชกรประชาสรรค์ แสนภักดี
www.prachasan.com

เพื่อสู่การเป็นชุมชนที่ยั่งยืน
 (Sustainable Community)

ชุมชนที่มีการถ่ายทอดแบบแผน
 การดำเนินชีวิตจากรุ่นสู่รุ่น

ชุมชนที่ตอบสนองความต้องการ
 ของสมาชิกทุกด้าน

สนองตอบ
 สมาชิก

ด้านจิตใจ
 ด้านกายภาพ

ชุมชนที่มีเป้าหมายร่วมกัน
 และทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

มีเป้าหมายตอบสนองทุกคน

เป้าหมายต้องสอดคล้อง

- เป้าหมายชุมชน
- เป้าหมายสมาชิก
- เป้าหมายประเทศ

ชุมชนที่สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วม

ทุกคนมีความสำคัญ
 ไม่เน้นเฉพาะผู้นำ
 เป็นเจ้าของร่วมกัน

ชุมชนที่เชื่อมโยงกับสังคม

เป็นส่วนหนึ่งของสังคมใหญ่
 แต่ละชุมชนเชื่อมโยงกัน
 ไม่เป็นชุมชนปิดตัวเอง

ชุมชนที่เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่น

คงหลักการแต่ปรับเปลี่ยน
 ในรายละเอียด
 เคารพภูมิปัญญา
 หลากหลาย

ชุมชนที่มีเอกภาพท่ามกลางความแตกต่าง

แตกต่าง
 สว่างจุดร่วม

พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
 เสมอ ตลอดเวลา

ชุมชนที่พลวัต

ตามทันการเปลี่ยนแปลง
 เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้
 ตลอดชีวิต

**ลักษณะชุมชน
 ตามแนวคิด
 ชุมชนนิยม**

แก้ปัญหาด้วยตนเอง
 ลดการพึ่งพิงและพึ่งพา
 ไปเป็นการพัฒนาสู่พึ่งกัน

ชุมชนที่รับผิดชอบแก้ปัญหา
 ตนเองก่อนพึ่งพารัฐ

พอเหมาะ
 ไม่ใหญ่เกินไป

ชุมชนที่มีขนาดเหมาะสมที่ทุกคนรู้จักกัน
 ทำให้เกิดความยึดโยงรับผิดชอบต่อกัน

พันธียึดโยง

ประเด็นร่วม

ชุมชนที่รวมตัวตามความสนใจร่วม

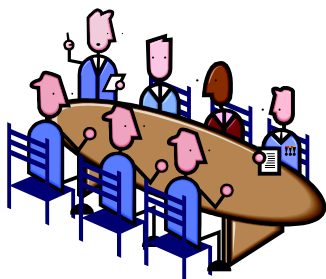
ไม่ขึ้นกับขอบเขตภูมิประเทศ

ผูกพันแบบตัวต่อตัว

ชุมชนที่สมาชิกผูกพันตัว

ยึดโยงทางจิตใจ

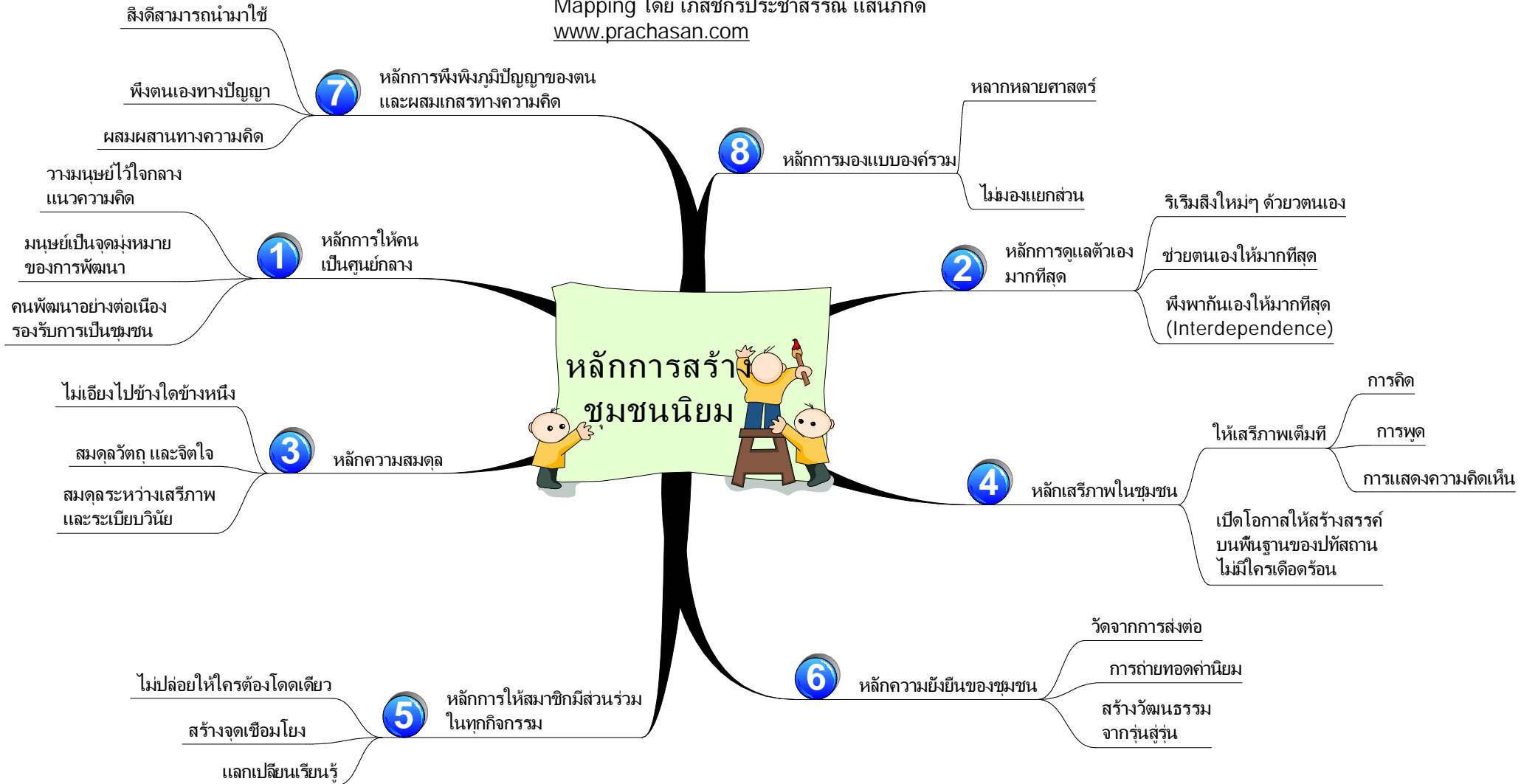
ชุมชนย่อย

ชุมชนที่มีลักษณะเชิงซ้อน

กลุ่มย่อย

ชุมชนนิยม : ฝ่าวิกฤตชุมชนล่มสลาย ศ.ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์
Mapping โดย เกษัชกรประชาสรรค์ แสนภักดี
www.prachasan.com

แก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบ
ให้รองรับ และเอื้ออำนวย
ต่อสิทธิชุมชนและการจัดตั้งกลุ่ม
ในสังคม

สร้างผู้นำชุมชนที่มีประสิทธิภาพ

มีองค์การจัดการ
ในทุกชุมชนนิยม

กำหนดยุทธศาสตร์การสร้าง
ชุมชนนิยมที่ชัดเจน

สร้าง "กระแสชุมชนนิยม"
ให้เกิดขึ้นทั่วทั้งสังคม

สร้างให้เกิดความรู้สึกร่วม
ในการเป็นเจ้าของชุมชนนิยม

สนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มในสังคม

สร้างระบบ "ค้ำประกันสัญญา" ในชุมชน

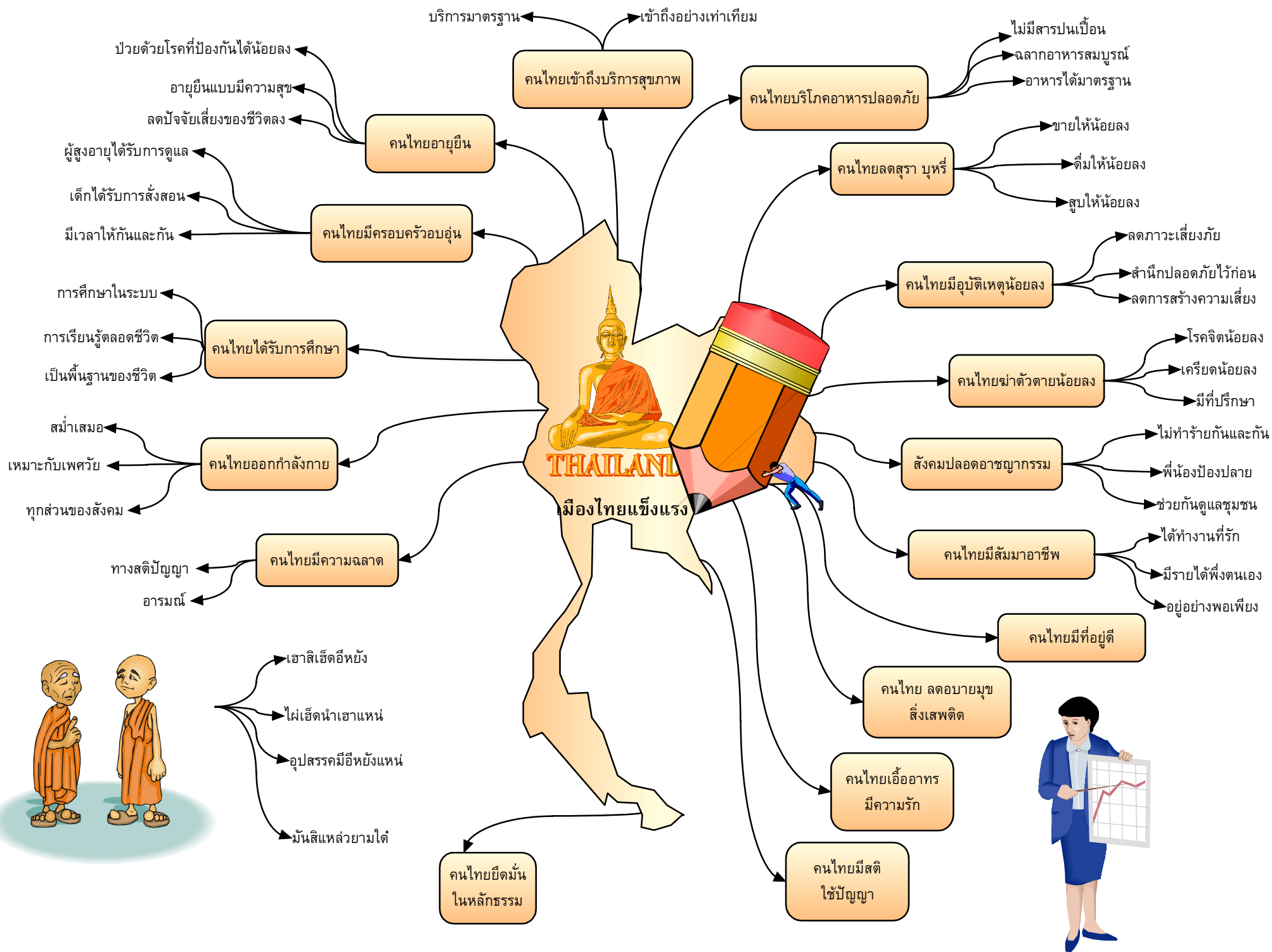
วางหลักเกณฑ์และข้อตกลง
ในการอยู่ร่วมกันเป็นชุมชน

ส่งเสริมการจัดสวัสดิการ
ภายในชุมชน

สนับสนุนชุมชนจัดสรร
ภาษีของชุมชน

มีผู้เชี่ยวชาญชุมชนคอย
ให้ความช่วยเหลือ แก่สมาชิก
ในชุมชนต่างๆ

การจัดตั้งภาคีร่วมกัน
เพื่อสร้างชุมชนนิยม

เอกสารประกอบการบรรยาย การเตรียมตัวสู่เมืองไทยแข็งแรง ด้วยการพัฒนาสุขภาพชุมชน โดย เกษัชกร ดร. ประชาสรรค์ แสนภักดี ศูนย์ฝึกอบรมภูมิปัญญาสู่สากล ขอนแก่น, ประเทศไทย